

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Björklinge kyrka, Vårdplan omfattande kyrkobyggnad, mark och klockstapel 1988 12 07, upprättad av Lars Holmer, Per Lundberg, Knut Åkesson och Sven-Olof Hjort.
Kilström, Bengt Ingmar, *Björklinge kyrka, Upplands kyrkor 45*, Uppsala 1998.
Upplandsmuseet, foto, ritningar och handlingar i topografiska arkivet.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1300	Björklinge kyrka byggs omkring år 1300 i gråsten. Kyrkan var troligen försedd med tunnvalv av trä. Huvuddelen av det medeltida långhuset finns kvar i den nuvarande kyrkan.	Kilström s 4f
1400-50	Kyrkan välvs med tegelvalv	Kilström s4
1450-60	Valven förses med kalkmålningar på 1450-talet	Kilström s4
1460-70	Strax före 1470 förlängs kyrkan åt väster. Tillbyggnaden förses med ett valv och kalkmålningar.	Kilström s 4
1657-64	Utbyggnad av kyrkan. Agneta Horn på Sätuna bekostar utbyggnaden. Murmästaren Andreas Fipher fick i uppdrag att utvidga kyrkan. Östgaveln revs och kyrkan förlängdes österut med ett nytt kor som välvdes. En strävpelare i den medeltida kyrkans sydöstra hörn revs även före byggandet av det nya koret. Under tillbyggnaden placerades ett gravkor (Sätunakoret). Den medeltida sakristian revs och en ny större sakristia byggdes och kryssvälvdes. Kyrkan försågs med nya, stora fönster. Nya portaler byggdes i söder och väster. Den medeltida portalen på sydsidan murades igen. Det gamla vapenhuset revs. Portarna försågs med skulpterade sandstensomfattningar. Även korfönstren försågs med huggna sandstensornament. På östgaveln placerades vapensköldar i sandsten och en minnestavla i sandsten. Yttertaket fick sin nuvarande form. De fyra små, hörntornen byggs. Fasaderna rappas och förses med ett tegelimiterande mönster på en slätputs. Kyrkan förses invändigt med ny bänkinredning.	UM Vårdplan 1988. Kilström s 6ff
1673	Ett korskränk och en ny predikstol tillkommer. Läktaren byggs i väster. Skranket utgör idag bänkskärm i koret.	Kilström s 7
1680-t	Bogårdsmuren försågs med nytt tak.	Kilström s 30
1690	Läktaren ombyggs.	Kilström s 6
1714	Altaruppsats och altartavla tillkommer och ersätter medeltida altarskåp.	
1740	Ny orgel tillverkas för Björklinge kyrka av orgelbyggaren Olof Hedlund i Stockholm.	UM
1748	Kyrkan avbildas av Olof Grau. På teckningen ses de medeltida stigluckorna i bogårdsmuren.	Vårdplan 1988.

1776	Stigluckorna byggs om.	Kilström s 30
1827	Klockstapeln byggs och ersatte en äldre klockstapel på samma plats.	Kilström s 30
1844	Den västra stigluckan avlägsnas.	Kilström s 30
1847	Predikstolen från 1673 ersätts av en ny predikstol.	Kilström s 10
1875	Nytt staket av järn uppsattes på en stensockel längs kyrkogårdens östra sida. Den södra stigluckan revs.	Kilström s 30
1880	Spåntäckningen på taket rivs av och ersätts med korrugerad stålplåt.	Vårdplan 1988.
1917-18	Invändig restaurering utförs under ledning av Martin Olsson, sedermera riksantikvarie. De medeltida kalkmålningarna framtoogs. Interiören fick en helt ny färgsättning. En varmluftsanläggning installeras med pannrum under sakristian. Ytterportarna renoveras liksom fönstren.	Kilström s 10 Vårdplan 1988.
1931	En ny orgel byggs bakom den gamla Hedlundorgeln.	UM
1946-47	Elektrisk uppvärmning och belysning installeras.	UM
1949	I samband med att kyrkogården utvidgas mot norr rivs den gamla bogårdsmuren som avgränsade kyrkogården mot norr.	Vårdplan 1988. Kilström s 30.
1956-58	Den sinuskorregerade plåten på kyrktaket byts mot befintlig koppartäckning. Den gamla fasadputsen knackas ned i sin helhet. Kyrkan förses med ny puts. Fönsterblecken byts ut. Nya träportar klädda med kopparplåt sätts in. Arbetena utförs enligt förslag av arkitekt Jan Wahlman. Putsbeskrivning upprättad av ingenjör S H. Nycander. Grundning, utstockning och ytputs utförs med kalkcementbruk. Avfärgning görs med Aktivan, en KC-färg.	UM
1958-60	Glasmålningar efter förlagor av konstnären Marianne Nordström sätts in i korffönstren på norra och södra sidan. 1960 sätts en glasmålning av Gunnar Torhamn in i fönstret mot söder mellan läktaren och södra porten.	UM
1961	Konservator Alf Hedman får Raä: s tillstånd till konservering av altarskåpet.	UM
1963	En ny kororgel placeras i kyrkan.	UM
1966	Grunden till medeltida vapenhus och strävpelare grävs ut. Dokumentation utförs av Upplandsmuseet. Murverken påträffas i samband med arbeten för belysningsanordningar framför sydfasaden.	UM
1972-73	Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd till utvidgning av kyrkogården. Utvidgningen omfattar området väster om gamla kyrkogården. Förslaget upprättat av Lundqvist och Jacobson markkonsulter AB omfattar även ny ekonomibyggnad. 1973 står utvidgningen klar.	UM
1979	Åtgärdsbeskrivning för förstärkning av takstolar upprättas av Bjerking ingenjorsbyrå.	UM

1987-88	<p>Underjordiska lokaler byggs väster om sakristian och norr om långhuset efter ritningar av arkitekt Lars Holmer. De nås via en trappa i en utbyggnad på sakristians västra sida. I gamla pannrummet under sakristian anordnas textilförvaring. Nya innanfönster monteras i kyrkan.</p> <p>Den gamla altarringen byts ut mot en ny, lätt och flyttbar. Den Flemingska gravtumban flyttas i koret. Körgradänger byggs på södra sidan av koret.</p>	UM Kilström s 12
1989-92	<p>Nytt vindfång med dörrar av glas i stålprofil byggs innanför södra porten. Nytt vindfång i västra porten. Innanför den kopparklädda ytterporten sätts en ny glasdörr i stålprofil in. De utförs efter ritningar av arkitekt Lars Holmer. Bänkar tas bort under läktaren på norra sidan och ett litet ”kyrktorg” anordnas på platsen. Dopfunten placerades där. Värmesystemet förnyades liksom belysning och högtalaranläggning. Bänkarna byggdes om och gjordes mer sittvänliga och försågs med psalmbokshyllor. Därvidlag breddades bänkgavlarna. Väggar och valv rengjordes av konservator Rune Hammarling.</p> <p>Utvändig stensulptur konserverades av Riksantikvarieämbetet 1990.</p>	UM Kilström s 12
1992-93	<p>Program för renovering av klockstapeln upprättas av Bjerking ing.byrå. Bl.a. försågs klockstapelns nedre del med ny spåntäckning. Arbetena genomförs 1993.</p>	UM
1993	<p>Axel Unnerbäck på Riksantikvarieämbetet besiktar orgeln och framhåller det angelägna i att Hedlundorgeln restaureras. Den bedöms ha ett stort kulturhistoriskt och musikaliskt värde.</p>	UM
1994	<p>Konservator Rune Hammarling redogör i rapport för rengöring och konservering av kyrkorummets fasta träinredning, altaruppsats, predikstol, orgelfasad och läktarbarriär. Åtgärdsförslaget hade upprättats i januari 1991.</p> <p>Riksantikvarieämbetet ger tillstånd till nytt skåp för textilförvaring.</p>	UM
1997	<p>Ny ljudanläggning installeras i kyrkan. Ny minneslund invigs norr om kyrkan</p>	UM Kilström s 30
1998	<p>Kororgeln ersätts av en ny digitalorgel. Kororgeln avyttras.</p>	UM
2000	<p>Snörasskydd monteras på taket över västra entrén.</p>	UM
2001-02	<p>Hedlundorgeln från 1700-talet restaureras. 1931 års orgel demonterades dessförinnan. Ny belysning installerades på läktaren. det gamla brädgolvet på läktaren togs fram och kompletterades.</p>	UM
2004	<p>Tillstånd lämnas av länsstyrelsen för borttagande av bänkar under läktaren söder om mittgången. Förslagshandling upprättad av arkitekt Gösta Kilgren.</p> <p>Länsstyrelsen fattar även beslut om kompletteringar och förändringar på kyrkogården i enlighet med förslag upprättat av Sandberg landskap.</p>	UM